

Ufaglærte arbejdere har betalt en høj pris for krisen

De mindst uddannede har betalt en stor del af kriseregningen. De ufaglærte med grundskolen som højest fuldførte uddannelse har den højeste ledighed og det er også den gruppe, som har oplevet den største stigning i arbejdsløsheden. Går man ned på a-kasser viser det sig også, at det især er 3F, som har mange ufaglærte medlemmer, der i dag har den højeste arbejdsløshed. Samtidig oplever almindelige arbejdere i øjeblikket historisk lave lønstigninger.

af chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**
og chefanalytiker **Erik Bjørsted**

26. august 2014

Analysens hovedkonklusioner

- De ufaglærte havde medio 2013 en arbejdsløshedsprocent på 9,7 pct. (svarende til godt 40.000 fuldtidspersoner), mens arbejdsløshedsprocenten for personer med en erhvervsuddannelse, kort-, mellemlang eller lang videregående uddannelse i gennemsnit var på ca. 5,2 pct., når man ser bort fra studerende i arbejdsstyrken. Dermed er ufaglærte hårdest ramt af arbejdsløshed.
- Udover at have den højeste arbejdsløshed, har de mindst uddannende også oplevet den største stigning i ledigheden.
- Blandt A-kasser er det især 3F – som har mange ufaglærte medlemmer – der er hårdest ramt af arbejdsløshed og samtidig er 3F også blandt de a-kasser, som har oplevet den største stigning i arbejdsløsheden.
- Samtidig oplever almindelige arbejdere i øjeblikket historisk lave lønstigninger.

Kontakt

Chefanalytiker
Erik Bjørsted
Tlf. 33 55 77 15
Mobil 27 68 79 50
eb@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

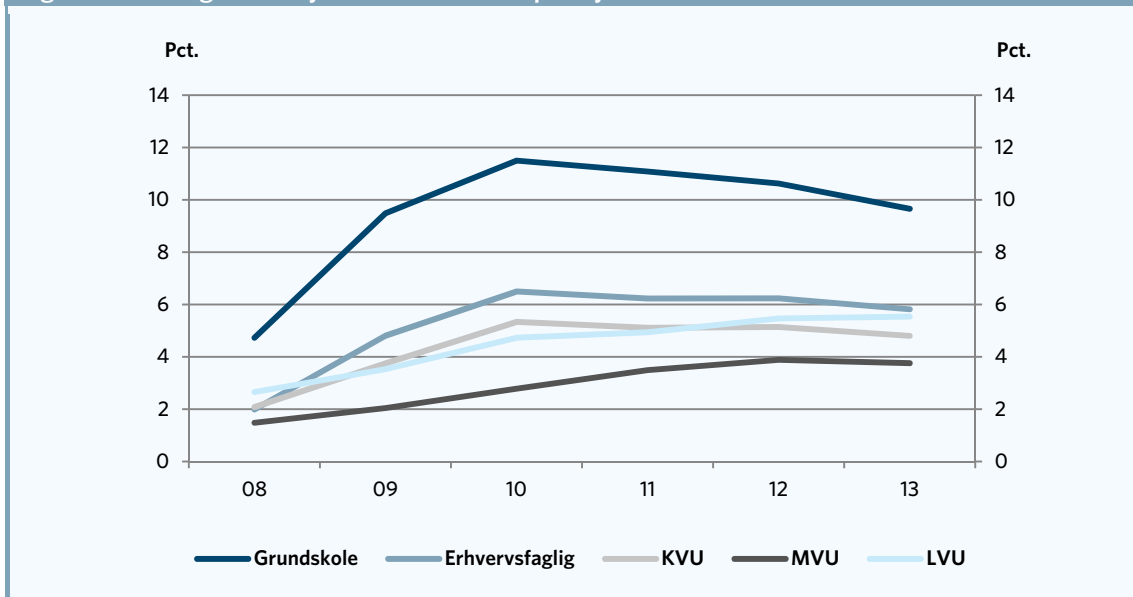
De ufaglærte er hårdest ramt af arbejdsløshed

Ufaglærte med grundskolen, som den højest fuldførte uddannelse er generelt hårdere ramt af arbejdsløshed end andre uddannelsesgrupper.

Medio 2013 var arbejdsløsheden for personer med en EUD, KVVU, MVU eller LVU i gennemsnit på 5,2 pct., mens arbejdsløsheden for ufaglærte, som havde grundskolen, som højest fuldførte uddannelse, var på ca. 9,7 pct. Det fremgår af figur 1, der viser arbejdsløsheden fordelt på forskellige uddannelsesstrin. I beregningen af arbejdsløshedsprocenten er der set bort fra studerende i arbejdsstyrken. Der henvises i øvrigt til bilag 1 for en nærmere gennemgang af opgørelsen.

Som det også fremgår af figur 1, har ufaglærte med grundskolen som højest fuldførte uddannelse, også oplevet den største stigning i arbejdsløsheden. For ufaglærte med grundskolen som højest fuldførte uddannelse, er arbejdsløsheden således vokset med 4,9 pct. enheder, mens den for erhvervsfaglige er vokset med 3,8 pct. enheder og med 2,3-2,9 pct. enheder for KVVU'ere, MVU'ere og LVU'ere.

Figur 1. Udviklingen i arbejdsløsheden fordelt på højest fuldførte uddannelse

Anm: Arbejdsstyrken er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik eksklusiv studerende. Personer med uoplyst uddannelse samt personer med en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse er ikke vist. Der ses på bruttoledigheden i 2. kvartal i hvert af de angivene år.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Samlet svarer de 9,7 pct. arbejdsløse ufaglærte til godt 40.000 fuldtidspersoner. Det fremgår af tabel 1, som viser antallet af ledige fuldtidspersoner på de forskellige uddannelsesstrin og aldersgrupper.

Dermed udgør de ufaglærte godt $\frac{1}{4}$ af den samlede bruttoledighed.

Tabel 1. Antallet af ledige personer for forskellige uddannelsestrin og alderstrin

	Grundskole	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU
18-29 år	12.557	13.890	1.332	3.901	3.746
30-34 år	4.649	6.321	855	1.978	3.050
35-39 år	4.526	6.613	912	1.867	1.970
40-44 år	4.463	6.582	943	1.816	1.363
45-49 år	4.861	7.299	914	1.745	1.121
50-54 år	4.595	6.046	763	1.674	785
55-59 år	4.644	5.906	697	1.682	661
60-64 år	1.413	2.674	252	687	375
Alle	41.761	55.419	6.676	15.390	13.118

Anm: Arbejdsstyrken er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik eksklusiv studerende. Personer med uoplyst uddannelse samt personer med en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse er ikke vist. Der ses på bruttoledigheden i 2. kvartal 2013.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

3F'ere har den højeste ledighed

Ser man på bruttoledigheden på a-kasser viser det sig også, at det især er 3F – som har mange ufaglærte medlemmer, som har den højeste ledighed. I 3F er således knap 8½ pct. af medlemmerne arbejdsløse og 3F har samtidig haft den næsthøjeste stigning i bruttoledigheden på godt 4 pct. enheder. Det er kun byggefagenes a-kasse, som har oplevet en større stigning i bruttoledigheden.

Til sammenligning er arbejdsløsheden inden for akademikernes a-kasse halvt så stor som blandt 3F's medlemmer og stigningen i ledigheden i akademikernes a-kasse er også betydeligt mindre end arbejdsløsheden blandt 3F'ere.

3F's ledighed er det seneste år faldet, men faldet i arbejdsløsheden er ikke modsvaret af en tilsvarende stor stigning i beskæftigelsen, hvilket tyder på at antallet af 3F'ere på arbejdsmarkedet er faldet det seneste år.

Tabel 2. Bruttoledighed i A-kasserne

	Jun-14	Ændring juni 2008-juni 2014
	Pct.	Pct. enheder
Danske Sundhedsorganisationer (DSA)	1,4	1,0
Lærere (DLF-A)	2,7	1,0
El-faget	2,7	2,3
Ledere	3,0	2,1
Business	3,7	1,8
Selvstændige (DANA)	3,9	2,1
Socialpædagoger (SLA)	3,9	2,2
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	4,0	2,2
Akademikernes (fra 1. juli 2013 inkl. ingeniører)	4,0	2,1
Metalarbejdere	4,1	2,8
Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)	4,2	2,5
Børne- og Ungdomspædagoger (BUPL-A)	4,3	2,6
Min akasse	4,4	2,8
Frie Funktionærer (FFA)	4,4	3,0
Funktionærer og Servicefag	4,8	2,6
Fag og Arbejde (FOA)	5,1	3,0
I alt forsikrede	5,1	2,7
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	5,5	2,7
Økonomer (CA)	5,8	3,8
Fødevarerforbundet (NNF)	5,9	2,6
Det Faglige Hus A-kasse	6,0	3,7
Magistre (MA)	6,6	1,4
Kristelig a-kasse	6,6	3,6
Teknikere	7,0	3,9
Journalistik, Kommunikation og Sprog	7,5	2,9
Byggefagenes a-kasse	7,7	5,5
Faglig Fælles a-kasse (3F)	8,4	4,1

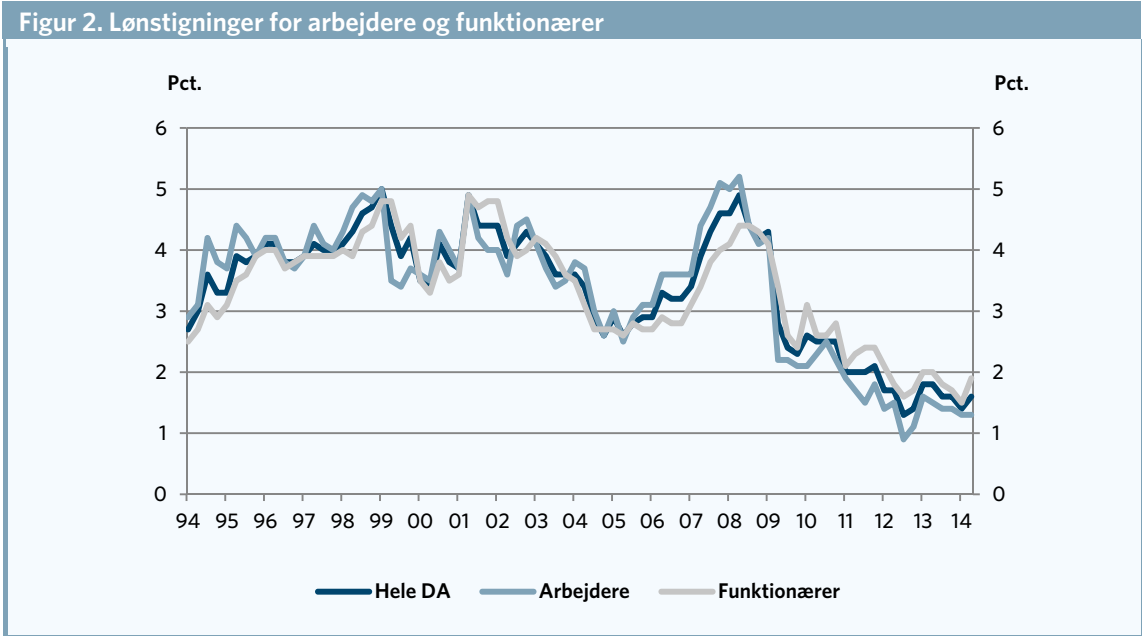
Anm: Data er sæsonkorrigeret. Arbejdsstyrken er her antallet af forsikringsaktive i de enkelte a-kasser, som opgjort af Danmarks Statistik.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Lavere lønstigninger som følge af krisen

Som følge af krisen med den højere arbejdsløshed og lavere beskæftigelse til følge, er lønstigningerne igennem krisen blevet markant mindre og de sidste par år har der endda været reallønstilbagegang.

De lavere lønstigninger ses både for arbejdere og funktionærer på det danske arbejdsmarked. Siden 2009 har lønstigningerne for arbejdere været konsekvent lavere end for funktionærer, og det sidste kvartal er lønstigningerne for funktionærer faktisk taget lidt til, mens lønstigningerne for arbejderne har ligget nogenlunde uændret. Det fremgår af figur 2.

Før krisen havde arbejdere lønstigninger på op i mod 5 pct., mens lønstigningerne nu er nede omkring 1½ pct. De lønstigninger arbejdere har i dag, er lavere end de lønstigninger man oplevede i midten af 90'erne efter de syv magre år, der fulgte i kølvandet på "Kartoffelkuren" i 1986.

Kilde: AE på baggrund ad DA.

Bilag 1. Nærmere om opgørelsen

Ledighedsopgørelsen er dannet på baggrund af Danmarks Statistiks registre over offentligt forsørgede. Bruttoledigheden er omregnet til fuldtidspersoner.

Kilden til de anvendte uddannelsesoplysninger er Danmarks Statistik, og vedrører uddannelsesstatus pr. 1. oktober 2012. Det er som udgangspunkt disse uddannelsesoplysninger, der danner grundlag for uddannelsesfordelingen af ledigheden pr. 2. kvartal 2013. Der er dog foretaget en korrektion for at tage højde for, at en del af de unge ledige i 2. kvartal 2013 har afsluttet deres (seneste) uddannelse efter 1. oktober 2012 og dermed har en anden - og højere - uddannelse, end de står registreret med pr. 1. oktober 2011. Konkret foretages følgende korrektion:

- Personer, der er studerende på en erhvervskompetencegivende uddannelse pr. 1. oktober 2012 og som efterfølgende modtager dagpenge i f.eks. 2. kvartal 2013, antages at have afsluttet den pågældende uddannelse. Personer, der afbryder deres uddannelse, vil som udgangspunkt ikke være berettiget til dagpenge. Det er baggrunden for, at modtagelse af dagpenge er en god indikator for, at uddannelsen er afsluttet.

Der er foretaget en tilsvarende korrektion af uddannelsesoplysningerne for de ledige i hvert kvartal fra 2008 og frem af hensyn til sammenligneligheden over tid.

Arbejdsstyrkeoplysningerne hørende til bruttoledigheden for 2. kvartal 2013 er baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik 2012 (november 2011). Det er samme statistik, som Danmarks Statistik anvender ved beregning af kvartalsvise ledighedsprocenter for udvalgte grupper (køn, alder og kommune). Det bemærkes, at ændringer i arbejdsstyrken for de enkelte uddannelsesgrupper efter november 2011 således ikke er afspejlet i de beregnede ledighedsprocenter. Som følge af den generelle tendens til stigende uddannelsesniveau bidrager denne antagelse isoleret set til at overvurdere arbejdsstyrken for de ufaglærte og undervurdere arbejdsstyrken for de højere uddannede.